

Tsjip/Letteren, jaargang 10
nummer 1 – april 2000

Tijdschrift voor literaire, culturele en kunstzinnige
vorming

ISSN 1387-0009 / NUGI 724

Tsjip/Letteren is een uitgave van Biblion Uitgeverij onder
auspiciën van de Stichting Promotie Literaire Vorming
te Nijmegen, met steun van de Stichting Lezen namens
het ministerie van OC&W.

Redactie

Joris Bekkers (eindredactie), Joop Dirksen, Leo Ewals,
Sascha van Kuppeveld, Michel van der Maas,
André Mottart, Sacha Odenhoven, Frank Tarenskeen,
Piet-Hein van de Ven (hoofdredeactie)

Vaste medewerkers

Kees Combat, Cor Geljon, Koos Hawinkels,
Sofie de Jonckheere, Nicolien Montessori,
Wam de Moor, Jacques de Vroomen

Medewerkers aan dit nummer

Freddy Decreus, André Deleersnyder, Anton van Hooff,
Sofie De Jonckheere, Wam de Moor, André Mottart,
Sacha Odenhoven, Ursula Sikkens, Ronald Soetaert,
Frank Tarenskeen, Jacqueline Troost,
Piet-Hein van de Ven, Jacques de Vroomen

Basisvormgeving

Ellen Mulders

Bij het omslag

Collage omslag: Sacha Odenhoven

Redactieadres

Tsjip/Letteren

Unilo, Postbus 9103, 6500 HD Nijmegen
t.a.v. Piet-Hein van de Ven
tel. 024 - 361 16 36

Tsjip/Letteren verschijnt vier keer per jaar:
in april, juni, oktober en december.

Kopij inzenden uiterlijk twee maanden voor de
verschijningsmaand.

TSJIP

Hij draaide de deur van het slot en liet de klas binnen. ‘Geen licht maken,’ waar-
schuwde hij toen een jongen in het voorbijgaan het TL-licht wilde aandoen. ‘We
wachten tot de zon opkomt.’

De leerlingen namen hun plaatsen in en de schemer liet van hen niet meer over
dan geruststellende schimmen. Lodesteijn begon zijn lessen.

Een kwartier later was hij midden in een schildering van de Griekse onderwereld
zoals beschreven in het elfde boek van de Odyssee. Tantalus, Sisyphus, wat
hadden die ongelukkigen gedaan om zulke verschrikkelijke straffen te verdienen?
Misschien hadden ze de leerplicht uitgevonden, of het krijt. ‘*Hij stond daar,
Tantalus,*’ vertaalde Lodesteijn de klas voor, ‘*midden in een meertje. Het water klotste
tegen zijn kin. Maar hij verging van de dorst. Want drinken kon hij niet. Als hij zich
vooroverhoog was er geen water meer. Het was opgeslorpt, om zijn voeten werd de
donkere aarde zichtbaar, volkomen opgedroogd door de macht van een demon.*’

‘Afschuwelijk,’ klonk het uit de stem van een meisje vóór hem.

‘Zeker wel,’ knikte Lodesteijn. ‘Maar toch is het raar. Het kan altijd nog erger.

Een Zeeuwse boer bijvoorbeeld tijdens de watersnoodramp van ’53 had graag
met Tantalus willen ruilen. Toen het water tegen zijn kin klotste. Die was weer
jaloers geweest op het lot van Tantalus en had er, ondanks zijn ingeschapen
zuinigheid, veel voor over gehad als de “donkere aarde”, de vette Zeeuwse klei
om zijn voeten zichtbaar werd. Dat was voor hem bepaald geen kwelling
geweest, voel je wel? Zo zie je maar, er is voor ieder mens maar één gepaste
straf. Dat maakt gevangenen ook zo zinloos. Maar gelukkig, in de onder-
wereld krijgt iedere misdadiger zijn eigen voorkeursbehandeling.’

Met het komen van meer licht in het lokaal ging Lodesteijns verhaal als vanzelf
over in een uiteenzetting van Plato’s Ideeënleer en hield hij op de adem van zijn
stijgend enthousiasme een vurig pleidooi om toch te geloven in de onsterfelijk-
heid van de ziel, althans die van sommigen. Moordenaars of zij die bij hun leven
rector of conrector waren geweest van een oogverpletterend lelijke school werden
uiteraard zonder mededogen in de Tartarus geworpen. Want er waren ook in dit
systeem grenzen gesteld aan de goddelijke genade.

‘*Maar de anderen,*’ las Lodesteijn voor, ‘*die uitblonken door een godvrezend leven,
worden bevrijd uit de aardse sferen als uit een gevangenis en vervolgens stijgen zij op en
bereiken hun smetteloze woonstede waar zij zich vestigen op de werkelijke aarde. En
diegenen onder hen die door hun liefde voor de waarheid voldoende gelouterd zijn,
leven zonder lichaam tot in lengte van dagen en verblijven in nog prachtiger oorden die
niet gemakkelijk te beschrijven zijn. Daarvoor ontbreekt ook nu de tijd...*’

Onder het lezen verjoeg hij de grauwheid van de ochtenduren en werd het of hij
zelf wandelde in de klare wereld van de zuivere Ideeën.

‘Troost je dus, geliefden,’ rondde hij af, terwijl hij tussen de tafeltjes doorliep, ‘de
school waar wij allen zo onder gebukt gaan bestaat helemaal niet volgens Plato.
Er is alleen “schoolheid”. Dat scheelt een stuk, vind je niet?’ Toen klonk de bel
voor de eerste pauze.

Uit: Lévi Weemoedt, *De ziekte van Lodesteijn*. Amsterdam (Contact) 1988, pp. 33-34.